

17.3.2021

Julkinen

JulkICT
Marjukka Saarijärvi

Digitalisaation edistämisen ohjelman ohjausryhmä

Aika	17.3.2021 klo 13.30 – 15.30	
Paikka	Teams	
Osallistujat	Maria Nikkilä Anu Nousiainen Sirpa Alitalo Jouni Hynynen Juha Antila Tomi Kytölä Ville Mäenpää Katri-Leena Launis Mikko Lehtisalo Juha Lempiäinen Hanna Menna Pekka Rehn Aleksi Yrttiaho Paula Sundqvist Maaria Toikka Mika Tuuliainen	tietohallintoneuvos, VM (pj) finanssineuvos, VM (vpj) teollisuusneuvos, TEM IT-asiantuntija, ARA tietohallintojohtaja, Ruokavirasto erityisasiantuntija, OKM tietohallintopäällikkö, Vantaan kaupunki johdon konsultti, Kela erityisasiantuntija, ORK asiakaspalvelupäällikkö, Tulli erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ylijohtaja, asiakkaat, DVV tietohallintojohtaja, THL hyvinvointikoordinaattori, Parainen johtava asiantuntija, Traficom johtava asiantuntija, EK
Sihteeristö	Marjukka Saarijärvi Sanna Sinisalo Petteri Ohvo Walteri Heino Päivi Anttila	ohjelmapäällikkö, VM erityisasiantuntija, VM hankepäällikkö, VM suunnittelija, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Petri Takala	Gofore Oyj
Poissa	Arto Holopainen Minna Saario Saku Airosmaa Ismo Parviainen	innovaatiopäällikkö, Kuopion kaupunki johtaja, STM johtaja, Verohallinto johtava asiantuntija, SM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Maria Nikkilä) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Digiohjelman tilanneraportti (liite 2)

Marjukka Saarijärvi esitteli Digiohjelman tilanneraporttia.

Digiohjelman vuoden 2021 toimintasuunnitelma on julkaistu ja tehtävien toteutus on käynnistynyt. Keskeisinä aikaansaannoksina raportointikaudella ovat YritysDigin asiointialustaselvitys, Digituen ulkopuolinen arviointi ja sidosryhmätyöpajat digituen vakiinnuttamista varten, Digin tilannekuvan ja mittariston toteutussuunnitelma, Digipalvelulain kyselyn tulokset, asiantuntijatuen kyselyn toteutus, korkeakouluharjoittelijan rekrytointi ja 23.3. verkostotilaisuuden valmistelut.

Keskeisiä tehtäviä seuraavalla raportointikaudella ovat Digituki 2022 –raportti, käsittelyt ja päätöksenteko digituen jatkuvasta mallista, YritysDigin yhteistoimienpiteiden määrittely, asiantuntijatuen valmistelu, lainsäädäntökokonaisuudessa Digitalisaatioon liittyvän tilannekuvan muodostaminen. Lisäksi ohjaus ja seuranta Suomi.fi-jatkokehittäminen sekä yritysten ja yhteisöjen digitukiprojekti, ohjelman viestintäsuunnitelman laatiminen ja toimenpiteiden käynnistäminen, mm. uuden viestintämateriaalin toteuttaminen.

Päätös: Otettiin tiedoksi.

3. YritysDigin palvelualustakartoituksen tulokset (liite 2 ja liite 3)

Petteri Ohvo esitteli palvelualustakartoituksen tuloksia.

Asiointialustaselvityksen taustalla on viime vuonna tehty palvelulupauskysely, joka osoitti laajoja puutteita palvelutarjonnassa. Selvityksen toteutti Gofore Oyj:n konsultit 11/2020 – 01/2021 YritysDigin ohjauksessa. Haastattelut ja keskustelut vahvistivat palvelulupauksen analyysin havainnot. Julkisen hallinnon toimijoilla on tarve lisätä ja kehittää digitaalista palvelutarjontaansa. Muodostettua ratkaisukonseptia ja toiminnallista vaatimusmäärittelyä käsiteltiin ja tarkennettiin tammikuun aikana kahdessa työpajassa. Kolmas työpaja käsitteli ekosysteemin vaatimuksia, edellytyksiä ja roolituksia. Loppuraportti löytyy työryhmätilasta (liite 3).

Alustaselvityksen perusteella ehdotetaan seuraavien kokonaisuuksien edistämistä kevään 2021 aikana:

- Asioinnin aloittamisen viitearkkitehtuurin tai tietomalin luominen
- Yritysdigin tiekartan määrittäminen
- Markkinakartoitus kaupallisten vaihtoehtojen kattavaksi arvioimiseksi
- Selvitys mahdollisesta erillisrahoituksella edistettävästä kuntien pilotoinnista.

Huomioina, että usealla keskusteluihin osallistuvilla henkilöillä peruslähtökohtana yhden uuden järjestelmän toteuttaminen, jonka kaikki ottavat käyttöön. Useita omia organisaatioiden toteuttamia järjestelmiä on käytössä ja kaupallista markkinatarjontaa jo olemassa, lisäksi digikannustimella on toteutettu jo useampi ratkaisu. Jatkotoimenpiteet tulee tarkentaa kevään aikana. Palvelualustaosio on yksi osakokonaisuus YritysDigin kokonaisuudesta. Palvelulupaus-kysely toistetaan kevään aikana.

Käydyssä keskustelussa ehdotettujen kokonaisuuksien edistämistä pidettiin tärkeänä. TEM on mielellään mukana jatkovalmistelussa, erityisesti luvat – ja valvontahankkeen osalta.

Täydennettiin myös, että selvityksessä oli tarkasteltu kokonaisuutta hyvin eri näkökulmista. Toivotaan, että kuntakenttä pidetään mukana suunnittelussa. Vaikka palvelut ovat samoja, prosessit voivat olla hyvinkin erilaisia käytännön toteutuksessa.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Toivotaan ohjausryhmältä tukea jatkovalmisteluun.

4. Digituen vakiinnuttaminen (liite 2)

Sanna Sinisalo esitteli Digituen toimintamallin vakiinnuttamista sekä valmistunutta ulkopuolista arviointia Digituesta.

DVV toimii digituen valtakunnallisena kehittäjänä ja digituen tuottajien tukiorganisaationa. Digituen toimintamallin toimeenpano käynnistyi keväällä 2018 AUTA –hankkeen jälkeen vaiheittain. Digituen toimintamalli on moniin toimijoihin ja vahvaan yhteistyöhön rakentuva malli. Toimintamalli muodostuu digituen tarjoajien, alueellisen koordinoijan ja Digi- ja väestötietoviraston yhteistyöstä.

Digituen ulkopuolinen arviointi on valmistunut. Arvioinnin mukaan Digituen alueellinen verkostojen yhteistyö on hyvä. Alueellisen koordinaattorin rooliin tulee maakuntien liittojen lisäksi harkita myös muita viranomaistahoja. Tehtävät ja niitä vastaavat tavoitteet priorisoidaan uudelleen. DVV nähdään jatkossakin merkittävänä valtakunnallisena toimijana digituen toimeenpanossa.

Digituen vakiinnuttamiseksi on tunnistettu erilaisia roolituksia ja tehty skenaariotyötä. Seuraavaksi tarkennetaan, miten digituen kehitys jatkuu vakiintuneesti hankekauden jälkeen ja siirrytään linjausvaiheeseen.

Keskeiset alustavat ehdotukset:

1. Esitys alueellisen kehittämisen vakiinnuttamisesta
2. Digituen strategisen tason tilannekuvat ja vakiintuneet valtakunnalliset rakenteet
3. Digituen löydettävyyden ja palveluun ohjauksen uudelleen muotoilu.

Käydyssä keskustelussa tuotiin esille voisiko kunta olla koordinaattorin roolissa? Todettiin, että koordinaatio voisi hajota, koska toimijoita on paljon. Kunnat ovat joka tapauksessa merkittävä digituen tarjoaja taho.

Täydennettiin myös, että palvelu- ja toimitilaverkon uudistuksella yhtenäistetään julkisen hallinnon asiakaspalvelua, kun käyntiasiointimahdollisuus taataan jatkossa julkisen hallinnon yhteisistä asiakaspalvelupisteistä. Pisteissä saisi jatkossa myös digitukea. Digituen avulla asiakaspalvelupisteiden asiakkaita saadaan tuettua digipalveluiden käyttäjiksi.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Todettiin, että toimintamallissa on vielä avoimia kysymyksiä mutta olemme menossa kohti vakiinnuttamisen ratkaisua.

5. Digipalvelulain kyselyn tulokset (liite 2)

Walteri Heino esitteli digipalvelulain toimeenpanon seurantakyselyn tuloksia.

Valtiovarainministeriö teki vuodenvaihteessa 2020–2021 kyselyn lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta toimeenpanosta. Kysely suunnattiin lain soveltamisalaan kuuluville organisaatioille ja sillä kerättiin ajankohtaista tietoa lain toimeenpanon etenemisestä. Kyselyyn saatiin vastauksia yhteensä 218 kappaletta. Kysely tehtiin ensimmäisen kerran vuosi sitten, jolloin vastuksia saatiin 162 kappaletta. Vastauksista välittyi positiivinen kehitys, oli selkeästi tunnistettu paremmin saavutettavuuteen ja digipalveluihin liittyvät veloitteet. Saavutettavuuden kehittämiseksi oli vuoden aikana tehty runsaasti erilaisia toimenpiteitä. Vastauksissa saavutettavuuden kehittäminen ja ylläpitäminen tunnistettiin jatkuvaksi toiminnaksi ja osaksi digipalvelujen sisältöjen kehittämistä ja uuden sisällön tuottamista. Toisaalta, vastaukset osoittavat myös digipalvelulain toimeenpanossa olevan edelleen puutteita johtuen mm. resurssihaasteista ja osaamisen tai tiedon puutteesta. Vastausten perusteella on syytä varmistaa olemassa olevan ohjemateriaalin löydettävyys esimerkiksi kohdentamalla viestintää. Linkki tiedotteeseen: [Digitaalisten palvelujen järjestäminen ja saavutettavuus parantuneet vuoden aikana.](#)

Päätös: Otettiin tiedoksi. Pyydettiin jakamaan tiedotetta ja materiaalia omissa organisaatioissa eteenpäin.

6. Digin tilannekuvan ja mittaristotyön jatkosuunnitelma (liite 2 ja liite 4)

Marjukka Saarijärvi ja Petri Takala esittelivät julkisen hallinnon Digin tilannekuvan ja mittaristotyön jatkosuunnitelmaa.

Suunnitelmassa esiteltiin toimintamalli, joka vastaa lähestymistavaltaan digitalisaation kompleksisen ja dynaamisen toimintaympäristön vaatimuksiin. Kokonaisvaltaisesta konseptista huolimatta toteutus käynnistyy heti pienten konkreettisten kokeilujen kautta ja luo arvoa heti tulosten ja toimintatavasta saatavien hyötyjen kautta. Suunnitelmaa esitellään 23.3. verkostopäivässä ja 30.3. kuntatoimijoille suunnatussa työpajassa.

Digitalisointi on kompleksinen ilmiö, joka elää ajassa. Julkisen hallinnon digitalisaation systeemimalli ei ole staattinen päätepiste, vaan mallia on syytä tarkastella ja päivittää ymmärryksen kehittyessä mm. mitatun tiedon avulla. Valitut vaikutusketjut toimivat myös visuaalisena runkona johtamisen painopisteiden päivittämiselle seuraavina vuosina.

Systeemimallin avulla valitut digitalisaation kehittymisen seurannan mittaamis- ja tilannekuvatyön painopisteet:

- 1) Tavoitteiden osalta palvelujen saatavuus
- 2) luottamusnäkökulma tiedon hyödyntäminen
- 3) lainsäädäntö ja kehitys.

Suuri digimurroksen kehä kertoo tiedon hyödyntämisen välttämättömyydestä digitalisaation kaikkien eri muotojen mahdollistajana sekä yksilöiden ja yhteisöjen luottamuksen avainroolista tässä murroksessa. Digimurrosta vauhdittavat neljä vipua: tietoturvan ja tietosuojan vipu, lainsäädännön vipu, yhteiskehittämisen vipu sekä taloudellisuuden ja tuottavuuden vipu.

Käydyssä keskustelussa kysyttiin kehittämisen prosessista. Todettiin, että jos mittarit ovat tuotannossa, se on tavallaan perusliiketoimintaa. Ensimmäisen vuoden arvio kehittämisestä olisi 100 htp:tä. Todettiin, että Kela, Kuntaliitto, EK ja DVV ovat mielellään jatkotyössä mukana.

Päätös: Toimeenpanosuunnitelma viimeistellään palautteen pohjalta ja viedään eteenpäin päätöksentekoon.

7. Asiantuntijatuen kyselyn tulokset (liite 2)

Marjukka Saarijärvi esitteli asiantuntijatuen kyselyn tuloksia. Kyselyllä haluttiin selvittää asiantuntijatuen kysyntää ja tarpeita.

Vastauksissa oli kolme useimmin mainittua kohdetta:

- 1) toimintatapojen uudistaminen ja tehostaminen digitalisaation keinoin 63 %
- 2) asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen ja palvelumuotoilu, 51 %
- 3) palvelutarjonnan nykytilanteen ja kehitystarpeiden kehitys, 43 %

Asiantuntijatukea lähdetään valmistelemaan vastausten pohjalta ja tuodaan seuraavissa kokouksissa keskusteluun, kun asia etenee. Asiaa on käsitelty jo JulkICT –johtoryhmässä.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Jatkokäsittely seuraavissa kokouksissa.

8. Muut asiat (Maria Nikkilä)

- 23.3. Digiohjelman verkostotilaisuus.
- Elpymissuunnitelman digipilarin valmistelun tilanne. Muutamia nostoja kestävän kasvun ohjelmasta. Alustava suunnitelma digitalisaatio pilarista hyväksytään viikolla 11.
- Reaaliaikatalous –hanke, PRH vastuullinen. Koskee yksityisiä yrityksiä, myös ulkomaalaisten yritysten osalta on käyty keskustelua.
- Virtual Finland, UM. Helpottaa henkilöiden ja yritysten Suomeen tuloa.
- Talent Boost. TEM. Tavoitteena, että ulkomaalaiset saataisiin Suomeen helpommin töihin. Linkitys digitaalisen henkilöllisyyden hankkeeseen.
- Muita kokonaisuuksia: digiratahanke, huoneistotietojärjestelmä, kokonaisuus kärkeknologioiden vauhdittamisesta. toinen kokonaisuus kärkeknologiaratkaisuista mm. kvanttitieteologia, 6 G ja digitaalisen turvallisuuden kokonaisuus ja rahanpesun ehkäisy.
- Digipilarin kokonaissumma on 217 M€, johon voi tulla vielä muutoksia sen jälkeen, kun komissio on käynyt sen läpi.
- [Ohjelman toimintasuunnitelma 2021](#)
- Kokoukset 2021: 12.5., 22.6., 26.8., 5.10. ja 9.12. klo 13.30 – 15.30.

9. Kokouksen päättäminen (Maria Nikkilä)

Kokous päättyi klo 15:29.

Liitteet / Bilagor

- Liite 1 Edellisen kokouksen (21.1.) pöytäkirjaluonnos
- Liite 2 Esitysmateriaali Digiohjelman ohjausryhmä 17.3.21
- Liite 3 Asiointialustan loppuraportti
- Liite 4 Toteutussuunnitelma julkisen hallinnon digitalisaation mittaamiseen